

ภาพเล่าเรื่อง... เมืองสงขลา

กลุ่มชมรมต้นคิด

“ ภาพการเปลี่ยนแปลงของเมืองที่พวกเขาบันทึกต้องได้รับการ “สื่อสาร”
สู่สายตาคนภายนอก เพื่อที่ทุกคนจะได้หันมามองความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
และช่วยกันดูแลเมืองสงขลา...แผ่นดินเกิดของพวกเขา ”

จากเด็กกลุ่มหนึ่งที่รักการถ่ายภาพ พวกเขาฝึกฝนจนชำนาญ พยายามฝึกปรือฝีมือจนถึงขั้นส่งเข้าประกวดได้ไม่ยอใคร แต่ที่ผ่านมา “ภาพ” ที่พวกเขาถ่ายส่วนใหญ่มักแบ่งปันกันดู และวิพากษ์วิจารณ์กันเองภายในชมรมเท่านั้น...

ภาพถ่ายที่พวกเขาบันทึก นอกจากจะให้เห็นความสวยงามของเมืองแล้ว การออกตระเวนถ่ายภาพยังทำให้พวกเขาเห็น “สงขลา” เมืองที่เขาเกิดและเติบโต ในมุมมองที่ต่างไปจากเดิม

ธนกฤต ไสเจยยะ หรือ “จอม” หนึ่งในสมาชิกกลุ่มชมรมต้นคิด โรงเรียนมหาวิทยาลัยบอกว่า จริง ๆ แล้วเขาก็เห็นภาพเช่นนี้มาตั้งแต่เด็ก ๆ แต่ไม่ได้สนใจอะไร อย่างเร็วสินค้าล้ำใหญ่ก็เห็นจอดอยู่หน้าแล้ว หรือแม้กระทั่งเมืองเก่าที่เดินผ่านทุกวันก็เห็นว่ามันเป็นแค่ตึกเก่า ๆ ดูน่ากลัว...แต่พอได้มาฝึกถ่ายภาพ “ภาพ” ที่เห็นในกล้องทำให้แง่มุมการมองของเขาเปลี่ยนไป...

จากภาพที่ถ่ายและแบ่งปันกันดูภายในกลุ่ม เริ่มขยายออกสู่สาธารณะ เพราะ “ชมรมต้นคิด” เห็นว่า ภาพการเปลี่ยนแปลงของเมืองที่พวกเขาบันทึกต้องได้รับการ “สื่อสาร” สู่สายตาคนภายนอก เพื่อที่ทุกคนจะได้หันมามองความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และช่วยกันดูแลเมืองสงขลา...แผ่นดินเกิดของพวกเขา

ซึ่งก็เป็นจังหวะเดียวกับที่สงขลาฟอรั่ม และ พรรณิภา ไสถิติพันธุ์ หรือ “ป้าหนู” ที่พวกเขาคุ้นเคยจัดทำโครงการพลังพลเมืองเยาวชนสงขลา นี่อาจเป็นทั้งจังหวะและโอกาสที่จอมและสมาชิกในชมรมต้นคิดได้นำภาพที่พวกเขาถ่ายออกมาอธิบายเรื่องราว และถ่ายทอดให้ผู้คนในเมืองสงขลาได้รับรู้ผ่านโครงการภาพเล่าเรื่องเมืองสงขลา

และเมื่อโครงการผ่านเข้ามาเป็น 1 ใน 22 ทีม แน่ใจว่า “มุมมอง” ของการถ่ายภาพของพวกเขาจะต้องเปลี่ยนไปจากเดิม

“เวลาถ่ายภาพ เราต้องคิดแล้วว่าเราจะถ่ายอะไร ถ่ายยังไงจะออกมาสวยงาม น่าดู จะได้เอาไปอวดกัน...หลายรูปที่เราถ่าย เพื่อนๆ ก็ชมว่าสวย...ทีนี้เราก็ตายากจะให้ความสวยงามในภาพถ่ายนั้นถูกเผยแพร่ออกไป และทำอย่างไรถึงจะให้คนอื่นเห็นเหมือนที่เราเห็น” จอมบอกถึงแนวคิดการทำโครงการ

ระดมคน...ระดมข้อมูล

สำหรับสมาชิกร่วมทีมในโครงการภาพถ่ายเรื่องเมืองสงขลาประกอบด้วย ปัญหานัน ทองเจือเพชร หรือ “มายด์” พิมพ์ชนก พงษ์กาญจน์ หรือ “มูก” ณภัทร รอดคำ หรือ “จิว” ปรัชญา เหล็กหมาด หรือ “ต้นตาล” และ จอม

มายด์เล่าถึงแนวคิดของการทำโครงการว่า ถ้าทำอะไรที่เรามีความถนัด เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ผลลัพธ์ที่ออกมาก็น่าจะดีกว่าการเริ่มต้นในสิ่งที่ไม่ถนัด

“แต่พอถึงเวลาทำงานกันจริงๆ พวกเราก็ต้องทำงานหนักขึ้นอีกเท่าตัว เนื่องจากเราไม่ใช่คนในพื้นที่ย่านเมืองเก่า” จอมเสริมเรื่องข้อจำกัด

ทางออกของทีมคือ การตกลงกันว่าต้องลงชุมชน พูดคุยกับพี่ ป้า น้า อา และคนในพื้นที่ เพื่อให้พวกเขา “รู้จัก” ย่านเมืองเก่าและมีข้อมูลเพียงพอ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ร่วมกันว่าจะ “เล่าเรื่องอะไรผ่านภาพ”

ซึ่งพบว่าในย่านเมืองเก่ามีปัญหามากมายหลายเรื่อง ทั้งเรื่องการเปลี่ยนผ่านของผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะถนนนครใน ถนนนครนอก และถนนนางงาม ผลดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาทรุดโทรม และปัญหาเรื่องมลพิษ นอกจากนี้ตึกกรมบ้านช่องที่ถูกสร้างขึ้นในอดีตด้วยสถาปัตยกรรมอันงดงาม หลายแห่งที่เปลี่ยนมือมาสู่รุ่นลูก รุ่นหลานที่นิยมย้ายถิ่นไปอยู่เมืองหลวงแล้วปล่อยให้ตึกเก่าทรุดโทรมและยังมีตึกเก่าอีกหลายแห่งที่ถูกปล่อยทิ้งร้างหรือไม่ก็โดนทุบทิ้ง ทำให้บรรยากาศในย่านเมืองเก่าที่เคยมีเสน่ห์กำลังหมดไป

มูกบอกว่า ในช่วงแรกที่ต้องลงไปสัมภาษณ์คนในชุมชนเพื่อรวบรวมข้อมูลด้วยความที่เป็นเด็กเรารู้สึกวิตกกังวลเป็นอย่างมากที่ต้องสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ จึงเตรียมตัวซักซ้อมเรื่องการพูดคุยไว้อย่างดีและเตรียมคำถามไปจำนวนมาก

“ถ้าทำอะไรที่เรามีความถนัดเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ผลลัพธ์ที่ออกมาก็น่าจะดีกว่าการเริ่มต้นในสิ่งที่ไม่ถนัด แต่พอถึงเวลาทำงานกันจริงๆ พวกเราก็ต้องทำงานหนักขึ้นอีกเท่าตัว”

“ตอนไปสัมภาษณ์เราเตรียมคำถามไปเยอะมาก แต่คำตอบที่ได้กลับมามีส่วนใหญเป็นแค่คำว่าใช้กับใช้กับไม่ใช่เท่านั้น สุดท้ายเราต้องมานั่งวิเคราะห์ร่วมกัน ถึงได้รู้ว่าเป็นเพราะเราถามตามสคริปต์ที่เตรียมไป ทำให้บรรยากาศไม่ผ่อนคลาย ไม่เป็นกันเอง คนที่เราคุยด้วยเขาก็เครียดไปด้วย...คำถามส่วนใหญ่เป็นคำถามปลายปิดทำให้เราไม่ได้คำตอบตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นบทเรียนที่ติดกับพวกเรามาก”

“ตอนที่เราลงไปสัมภาษณ์เราเตรียมคำถามไปเยอะมาก แต่คำตอบที่เราได้กลับมามีส่วนใหญเป็นแค่คำว่าใช้กับไม่ใช่เท่านั้น สุดท้ายเราต้องมานั่งวิเคราะห์ร่วมกัน ถึงได้รู้ว่าเป็นเพราะเราถามตามสคริปต์ที่เตรียมไป เลยทำให้บรรยากาศไม่ผ่อนคลาย ไม่เป็นกันเอง คนที่เราคุยด้วยเขาก็เครียดไปด้วย อีกอย่างคำถามส่วนใหญ่เป็นคำถามปลายปิดทำให้เราไม่ได้คำตอบตามที่ต้องการ ซึ่งเป็นบทเรียนที่ติดกับพวกเรามาก ในครั้งต่อมาเมื่อต้องไปสัมภาษณ์อีกครั้ง พวกเราจึงเปลี่ยนจากวิธีถามตอบตามสคริปต์ มาเป็นการชวนพูดคุยแบบเป็นกันเองมากกว่า เปิดโอกาสให้เขาได้พูดเรื่องราวที่เขาอยากเล่า ผลลัพธ์ที่ได้คือพวกเราได้ข้อมูลมากกว่าที่อยากได้เสียอีก”

ทั้งมายด์และจิวยอมรับว่า พวกเขาทั้งคู่ประสบกับปัญหาเรื่องการสัมภาษณ์มากที่สุด เพราะปกติแล้วมายด์เป็นคนไม่ค่อยพูด แม้อยู่ในกลุ่มเพื่อนก็ไม่ค่อยคุย เวลาไปสัมภาษณ์ก็พูดติด ๆ ขัด ๆ ไม่มีมันใจ เพราะแม้แต่กับตัวเองต่อไปจะพูดเรื่องอะไรตามสคริปต์ที่ข้อมมา เวลาไปสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ในชุมชนก็มักจะแสดงอาการขี้อาย รับฟัง แต่ไม่ตอบสนองอะไร ทำให้คนที่พูดคุยด้วยรู้สึกได้ว่าพวกเขาไม่เชื่อถือนในคำพูดของเขา และมายด์ก็รู้ดีว่าเป็นเพราะคำพูดน้ำเสียงที่ดูเหยาะแหยะแบบเด็กๆ พูดวกไปวนมาของมายด์นั่นเอง ทำให้ครั้งต่อมาเมื่อต้องไปสัมภาษณ์มายด์จึงปรับตัวใหม่ ฟังพูดกับแม่ที่บ้านเป็นประจำ พยายามใช้คำพูดและน้ำเสียงที่จะฉาน ทำให้มีความมั่นใจมากขึ้น ผลคือผู้ใหญ่ที่เข้าไปสัมภาษณ์มีการตอบรับและให้ความร่วมมือจากที่เมื่อก่อนแคร์รับฟังเฉยๆ

ไม่ต่างจากจิวที่ค่อนข้างกังวลและคิดว่าการสัมภาษณ์เป็นขั้นตอนที่เป็นปัญหาสำหรับเขาที่สุด เพราะจิวรู้ดีว่าการสัมภาษณ์ชุมชนเพื่อเก็บข้อมูลเป็น “หัวใจหลัก” ของโครงการนี้ หากว่าสื่อสารไม่ดีก็จะได้ข้อมูลตามที่ต้องการงานก็จะไม่เดิน นั่นคือต้นเหตุแห่งความกังวลของจิวที่รู้ตัว

ว่ามีปัญหาด้านการสื่อสารอย่างมาก เพราะเป็นคนพูดเร็วจนลิ้นร่ว มีหลายครั้งที่คู่สนทนาบอกเขาว่าให้พูดอีกครั้ง ซ้ำ ๆ ซัด ๆ ดังนั้นในการลงไปสัมภาษณ์ชุมชนครั้งนี้จึงจึงเตรียมตัวมากเป็นพิเศษ ฟังพูดไปอย่างดีและผลที่ออกมาทำให้เขาภูมิใจในตัวเองอย่างมาก เพราะคนฟังเข้าใจสิ่งที่เขาพูดในรอบเดียว ซึ่งจิวได้เล่าในภายหลังว่าเขาได้เคล็ดลึกลับเล็ก ๆ จากการทำโครงการนี้ด้วยว่า “คนเราถ้าตั้งใจทำ ไม่ว่าจะอะไรก็สำเร็จได้จริงๆ”

แปลง “ข้อมูล” เป็น “ภาพถ่าย”

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้ตามต้องการก็มาถึงหน้าที่สำคัญของต้นตาล ตากล้องประจำทีมที่ต้องออกไปถ่ายรูปตามมุมต่างๆ ในย่านเมืองเก่าสงขลา เพื่อนำรูปเหล่านั้นมาแสดงใน Facebook ที่มีชื่อว่า “ภาพถ่ายเรื่องเมืองสงขลา” โดยต้นตาลบอกว่า หน้าที่นี้สบายมากเพราะเป็นงานที่ถนัดที่สุดปกติเขา มักออกไปถ่ายรูปคนเดียวทุกวันอยู่แล้ว เป็นวัยรุ่นอินดี้ไม่ค่อยกังวลอะไร จนถึงช่วงแรกของโครงการที่ต้องไปถ่ายรูปเขาก็ยังทำเหมือนเดิมคือไปถ่ายรูปคนเดียว ออกไปเมื่อไหร่ก็ไปอยากถ่ายอะไรก็ถ่าย

แต่สิ่งที่ต้นตาลคิดว่าถนัดมากที่สุดกลับกลายเป็นปัญหา เมื่อภาพส่วนใหญ่ที่ต้นตาลคิดว่าสวยมากและเพื่อนก็คงคิดเหมือนเขา กลับได้รับเสียงสะท้อนว่าภาพเหล่านั้นใช้ไม่ได้ เพราะไม่สื่อความหมาย และเมื่อสื่อความหมายไม่ได้ก็สร้างความตระหนักให้ผู้พบเห็นไม่ได้เช่นกัน ภาพที่ถ่ายมาจึงไร้ประโยชน์

“ผมเริ่มรู้ตัวว่าคำพูดของเพื่อนที่บอกว่าภาพของผมใช้ไม่ได้ กลายเป็นปัญหาสำหรับการทำงานต่อ เพราะมันบั่นทอนจิตใจมาก ทำให้หมดกำลังใจ แต่พอคิดดูอีกทีผมคิดว่าแทนที่จะมานั่งเสียใจ ผมรีบไปพัฒนาตัวเองดีกว่า”

ต้นตาลค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ทั้งจากการอ่านหนังสือ ทั้งค้นคว้าจากอินเทอร์เน็ต และปรึกษากับอาจารย์ เพื่อหาแนวคิดและมุมมองใหม่ๆ เกี่ยวกับการถ่ายภาพ

“เดี๋ยวนี้อีกก่อนจะถ่ายรูป ผมต้องคิดถึงความหมายที่อยากจะสื่อก่อนทุกครั้ง จนเพื่อนปฏิเสธภาพของผมบ่อยลง แต่หลายครั้งก็ยังมีเรื่องให้ลำบากใจ เพราะบางมุมมองที่เสียงส่วนใหญ่บอกว่าดีนะ ภาพนี้ต้องถ่าย แต่เราคนเดียวที่เห็นต่าง ถึงจะไม่ชอบ แต่ก็ต้องยอม และทำออกมาให้ดีที่สุด”

จากภาพถ่ายจำนวนมากทำให้ทุกคนต้องผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในการคัดเลือก ซึ่งก่อนที่จะนำขึ้น Facebook ได้นั้นต้องผ่านมือของจอมทุกภาพ เพราะจอมรับหน้าที่ใส่คำพูดหรือข้อความที่สื่อความหมายลงไปในภาพ ซึ่งจอมบอกว่างานนี้เป็นงานหนักและคิดว่าตัวเองทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุดในแล้ว เพราะเป็นงานที่ใช้สมาธิอยู่กับตัวเอง ไม่ต้องวุ่นวายกับคนอื่น ๆ เวลาที่ได้เขียนเรื่องราวจากความคิดคือเวลาที่จอมบอกว่าสบายใจที่สุด

“ปกติผมเป็นคนไม่ค่อยเครียด แต่งานนี้หลายครั้งประโยคที่พูดซ้ำๆ นิ่งคิดมาทั้งคืน เพื่อนกลับบอกว่าไม่ดี ก็รู้สึกเชิงเหมือนกัน บางครั้งก็แอบคิดว่าไม่อยากแก้ ถ้าใครไม่ชอบก็คิดใหม่เองละกัน แต่ก็ได้แค่นี้ เพราะในที่สุดแล้วผมก็กลับมาคิดประโยคใหม่เองทุกครั้ง เพราะมันคืองานที่ผมต้องรับผิดชอบ และยอมรับความเห็นส่วนรวม ต่างจากเมื่อก่อนถ้ามีใครมาขัดใจผมไว้วายก่อนเลย และไม่แก้ไขอะไรทั้งนั้น”

นอกจากภาพถ่ายจากมุมต่าง ๆ ของย่านเมืองเก่าสงขลาจะถูกแชร์ลงใน Fanpage “ภาพเล่าเรื่องเมืองสงขลา” อย่างต่อเนื่องแล้ว พวกเขาทั้ง 5 คนยังไม่หยุดนิ่ง พยายามหาช่องทางใหม่ๆ ในการนำเสนอผลงานของทีม บางครั้งก็อาศัยการจัดงานประจำปีของโรงเรียน จัดนิทรรศการเพื่อนำเสนอภาพถ่าย เพื่อให้เพื่อนๆ ในโรงเรียนได้รับรู้ความเคลื่อนไหวของโครงการ มาร่วมสัมผัสคุณค่าของเมืองเก่าและเห็นการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นกับบ้านเมืองของพวกเขา

จากพี่สู่น้อง...จากโรงเรียนสู่ชุมชน

การสร้าง “การรับรู้” ผ่านนิทรรศการภาพถ่ายและสื่อสารผ่าน Facebook เพียงอย่างเดียวอาจไม่ช่วยเพิ่มแรงกระเพื่อมในการสร้างความเปลี่ยนแปลงได้ สมาชิกในชมรมต้นคิดจึงมีแนวคิด “จัดนิทรรศการในพื้นที่” นั่นคือการระดมภาพถ่ายทั้งหมดที่มีอยู่ลงไปจัดแสดงถึงกลางชุมชนย่านเมืองเก่าสงขลา

“ตอนแรกจะจัดนิทรรศการอย่างเดียว แต่เห็นว่าในชมรมมีสมาชิกค่อนข้างเยอะ จึงอยากให้นำไปจัดแสดงที่โรงเรียนด้วย ในชมรมได้เรียนรู้เรื่องราวของเมืองสงขลาในสถานที่จริง ผ่านกิจกรรม walk rally จึงวางแผนว่าช่วงเช้าจะให้นำไปเรียนรู้กับชุมชน แล้วช่วงบ่ายก็เข้าร่วมนิทรรศการที่จะจัดขึ้นที่ศาลเจ้าพ่อทวดย่านเมืองเก่า”

มุกเล่าต่อว่า กิจกรรมที่นำไปสอดแทรกใน walk rally คือการนำภาพถ่ายไปซ่อนไว้ในบ้าน 5 หลังย่านเมืองเก่า เพื่อให้เพื่อนๆ ช่วยกันค้นหาภาพ และได้ร่วมพูดคุยถามไถ่เรื่องราวประวัติศาสตร์จากเจ้าของบ้านที่เป็นคนเก่าคนแก่

“คำพูดของเพื่อนที่บอกว่าภาพของผมใช้ไม่ได้ กลายเป็นปัญหาสำหรับการทำงานต่อ มันบั่นทอนจิตใจมาก ทำให้ผมท้อแท้ใจ แต่พอคิดอีกทีผมก็คิดได้ว่าแทนที่ผมจะมานั่งเสียใจ ผมรีบไปพัฒนาตัวเองดีกว่า”

ซึ่งก่อนหน้านี้ได้ติดต่อกับเจ้าของบ้านไว้แล้ว ซึ่งทุกบ้านตกลงและยินดีให้ความร่วมมือ แต่เมื่อถึงวันจัดกิจกรรมจริงก็มีเหตุการณ์มาทำให้พวกเราต้องหัวหมุน...

“วันนั้นมีเรื่องให้พวกเราเครียดกันสุดขีด เพราะมีบ้านคุณป้าหลังหนึ่งที่ตกลงกันไว้แล้วว่าจะมาขอใช้สถานที่และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูล ปรากฏว่าพอเราไปถึงคุณป้าเขาอนอนอยู่และคงไม่ยินดีถ้าเราไปปลุก ช่วงเวลานั้นยอมรับเลยว่าเครียดกันทุกคน ไม่เข้าใจว่าทำไม ที่รับปากเราแล้วแต่ทำไมถึงเป็นแบบนี้ แต่ว่าตอนนั้นมีเวลาไม่มาก พวกเราเลยต้องจัดการกับความเครียดด้วยการตั้งสติ ยิ้มสู้ แล้วรีบไปติดต่อบ้านหลังใหม่เพื่อขอใช้สถานที่แทน ในที่สุดพวกเราแก้ไขปัญหาก็ทันเวลา”

ในงานนิทรรศการยังมีกิจกรรมที่เป็นไฮไลต์คือ วงเสวนาภาพเล่าเรื่องเมืองสงขลา ที่พวกเขาทั้ง 5 คนได้หยิบยกภาพต่าง ๆ ขึ้นมาเล่าถึงปัญหาพร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากผู้ใหญ่ในชุมชนที่เชิญมาร่วมงาน รวมถึงผู้คนที่สัญจรผ่านไปมาด้วย โดยคาดหวังว่าการจัดงานครั้งนี้จะสามารถ “กระตุ้น” ให้คนในชุมชน หรือแม้กระทั่งหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจเกิดความเป็นห่วงหรือตระหนักรู้ ในคุณค่า หันมาหวงแหนและร่วมกันดูแลรักษาบ้านเมืองของพวกเขาให้คงความมีเสน่ห์และน่าอยู่ต่อไป

แม้จะเป็นนิทรรศการเล็กๆ แต่อย่างน้อยพวกเขาก็ภาคภูมิใจว่า การจัดนิทรรศการและวงเสวนาในครั้งนี้พวกเขาได้ลงมือทำเองทุกขั้นตอน ทั้งการวางแผน ประสานงาน และเป็นพิธีกรเอง ซึ่งกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ได้ปลูกให้คุณลุงคุณป้าเดินออกมาจากบ้านมาชมนิทรรศการภาพถ่ายของพวกเขา และร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างคนสองวัย ทำให้วันนี้ย่านเมืองเก่าสงขลาและหัวใจของคนสองวัยถูกปลูกให้มีชีวิตชีวาขึ้นมาอีกครั้ง

นับได้ว่า “โครงการภาพถ่ายเล่าเรื่องเมืองสงขลา รุ่นที่ 1” ที่ชมรมต้นคิดทั้ง 5 คนรุมทวงไว้ให้รุ่นน้องได้เดินตามนั้นกำลังดำเนินไปอย่างราบรื่น ภาพหลายภาพถูกถ่ายโดยคนหลายคนและหลากหลายแง่มุม การสื่อสารภาพถ่ายที่นำเสนอผ่าน Facebook ก็ได้รับการตอบรับอย่างดีจากเครือข่ายที่แวะเข้ามาเยี่ยมชมอย่างไม่ขาดสาย

แต่ถึงกระนั้น “ภาพ” อาจ “เล่าเรื่อง” ได้ไม่ครบทั้งหมด แต่เรื่องราวที่คงอยู่จะถูกถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นด้วยตัวของมันเอง โดยมีคนเฒ่าคนแก่ในชุมชนซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่คอยอธิบายความเป็นมาของเมือง

และเรื่องที่เล่าผ่านภาพ...ก็จะถูกเล่าต่อกันไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด จากรุ่นสู่รุ่น และรุ่นต่อ ๆ ไป ตามเจตนารมณ์ของ “ชมรมต้นคิด”

โรงเรียนทิวสน โครงการภาพถ่ายเล่าเรื่องเมืองสงขลา กลุ่มชมรมต้นคิด

นายธนกฤต ไสเจยยะ
นายณภัทร รอดดำ
เด็กชายปรัชญา เหล็กหมาด
นางสาวปัญชานัน ทองเจือเพชร
นางสาวพิมพ์ชนก พงษ์กาญจน์
ที่ปรึกษาโครงการ: อาจารย์ศิษฏ์วุฒิ จันทกรานต์